

ชื่อวิทยานิพนธ์

การทำงานของเตาเผามูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาล

เขตเทศบาลนครขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์

นางสาวรัชฎา พัฒนาเจริญ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อ.ดร. สมศักดิ์ พิทักษานุรัตน์)

กรรมการ

(ผศ.ดร. นุรักษ์ กาญจนาภิรักษ์)

บทคัดย่อ

การศึกษาการทำงานของเตาเผาขยะมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ การกำจัดมูลฝอยของเตาเผา โดยพิจารณาจากความสามารถในการลดปริมาณมูลฝอย, อัตราการใช้เชื้อเพลิง, สภาวะการทำงานและการเผาไหม้ในห้องเผา รวมทั้งปริมาณสารมลพิษทางอากาศที่ปล่อยออกจาป้องกัน มีรูปแบบการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ทำการศึกษาเตาเผามูลฝอยติดเชื้อแบบของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่ใช้ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภายในเขตเทศบาลนครขอนแก่น มีทั้งหมด 3 แห่ง โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตสภาพการดำเนินงานเผามูลฝอย และทำการเก็บตัวอย่างมูลฝอยติดเชื้อและถ้า เพื่อศึกษาปริมาณและองค์ประกอบทางกายภาพและเคมี รวมทั้งตรวจดูปริมาณสารมลพิษทางอากาศ ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์, ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์, ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และฝุ่นละออง

ผลการศึกษา พบว่า เตาเผาของโรงพยาบาลคุณย์ขอนแก่น, โรงพยาบาลแม่แตงเด็ก และโรงพยาบาลจิตเวช มีความสามารถในการลดปริมาณมูลฝอย ได้ร้อยละ 96.8, 97.1 และ 97.9 โดยน้ำหนัก ตามลำดับ มีอัตราการใช้เชื้อเพลิงเท่ากับ 21.6, 35.7 และ 30.2 ลิตรต่อชั่วโมง ตามลำดับ ผลการศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพของมูลฝอยติดเชื้อก่อนเข้าเตาเผา พบร่วมมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลคุณย์ขอนแก่นมีองค์ประกอบของย่างมากที่สุด(ร้อยละ 54.1 โดยน้ำหนัก) ส่วนโรงพยาบาลแม่แตงเด็กและโรงพยาบาลจิตเวช มีผ้าเป็นองค์ประกอบ

มากที่สุด (ร้อยละ 28.2 และ 26.1 ตามลำดับ) โดยทั้ง 3 โรงพยาบาลมีองค์ประกอบที่เป็นโลหะน้อยที่สุด และเมื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีรายชิ้น พบร่วมกัน มีธาตุคาร์บอนเร้อยละ 55.1, ไฮโดรเจนเร้อยละ 3.8 ในไฮโดรเจนเร้อยละ 0.8 และออกซิเจนเร้อยละ 40.3 ซึ่งทำให้ทราบถึงสูตรโมเลกุลของมูลฝอยเพื่อหาสมการการเผาไหม้และผลผลิตจากการเผาไหม้

จากการศึกษา สภาวะการทำงานในห้องเผา อันได้แก่ อุณหภูมิในห้องเผา, เวลาที่ใช้ในการเผาไหม้, การผสมผสานกัน พบร่วมกัน มีผลต่อปริมาณสารมลพิษทางอากาศ เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และก๊าซไฮโดรเจนออกไซด์ นอกจากนั้นผลการศึกษาการเผาไหม้ภายในห้องเผา พบร่วมกัน มีการใช้ปริมาณอากาศส่วนเกินมาก ซึ่งส่งผลต่อสภาวะการทำงานในห้องเผา รวมทั้งปริมาณสารมลพิษทางอากาศด้วยเช่นกัน

ผลผลิตที่เกิดจากการเผาไหม้ 2 รูปแบบ คือ เถ้าที่เหลือจากการเผาไหม้ เตาเผาของทุกโรงพยาบาลสามารถลดปริมาณเถ้าลงเหลือน้อยกว่ามาตรฐาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 2.86) และสารมลพิษทางอากาศ พบร่วมกัน สารมลพิษที่มีค่าต่ำกว่าค่ามาตรฐาน ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ 7.7-272.2 ppm (ค่าเฉลี่ย 131.68 ppm) ก๊าซไฮโดรเจนออกไซด์ 24.6-50.2 ppm (ค่าเฉลี่ย 33.91 ppm) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ 0-12.8 ppm (ค่าเฉลี่ย 3.35 ppm.) ในขณะที่ปริมาณฝุ่นละออง มีค่าอยู่ในช่วง 146.8-1101.2 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่าเฉลี่ย 411.8 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานถึง 3 เท่า

จากการศึกษาอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า หากทำการควบคุมสภาวะการทำงานและการเผาไหม้ของเตาเผา สามารถลดปริมาณเถ้าและลดการเกิดสารมลพิษทางอากาศ รวมทั้งกลิ่นໄอโอลีฟ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และป้องกันปัญหาร้องเรียนจากหน่วยงานและประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง